

Bogácsi

Ősz

V. évfolyam

3. szám

1995.

Szent Márton – aki a mai Szombathely területén, a hajdani Sabariában született és a bogácsi templomnak évszázadok óta védőszentje – a nép úgy őrízte meg emlékezetében, mint irgalmas samaritanust, aki a koldusnak utolsó ruhadarabját is odaadta, s mint a jó pásztor

ragyogó példáját, aki a legszorongatóbb helyzetekben is a felebaráti és az Isten iránti szeretetet tette életének vezérlő szabályává.

Templomunk búcsúnapján hazavárunk mindenkit – éljen bárhol az országban, világban – aki szívében bogácsinak vallja magát.

IDŐSEK NAPJA BOGÁCSON

Községünkben ez idő szerint 246 hetven éven felül ember él. Az önkormányzat döntése szerint ebben az évben november 3-án rendeztük meg az „Öregek napját”, melynek programja délután 3 órakor fővárosi művészek szórakoztató műsorával kezdődött a Művelődési Házban. Az előadáson fellépett: Latabár Kálmán színművész, Szántó Gabi és Szántó Károly néptáncosok. Az előadás után az iskola éttermében terített asztal várta a meghívottakat. Szajlai Sándor polgármester köszöntötte a jelenlevőket és tájékoztatást adott a község fejlesztési programjairól.

Vacsorát követően a vendégek közül Daragó Miklós, Tóth Lajos és Molnár József mondott köszönő szavakat a vendéglátásért a 130 résztvevő nevében.

Volt mit felidézni a múltból

Az est jó hangulatú közös énekléssel fejeződött be.

Az önkormányzat minden 70 éven fe-

lül bogácsi lakosnak 1000 Ft értékű étel-miszer-vásárlási utalványt adott.

Daragó Károly

Közérdekű tájékoztatások...

1./ Értesítjük a község lakosságát, hogy a népjóléti miniszter 31/1995. (IX.12) NM. számú rendeletével, mely a gazdasági stabilizációs intézkedések végrehajtásához kapcsolódik a települési önkormányzatok részére a központi költségvetésből egyszeri, differenciált mértékű támogatást biztosított első sorban a lakások fűtéséhez kapcsolódó tüzelőanyag-felhasználás lakossági költségeinek kiegészítésére.

A rendelet az odaítélés módjának és mértékének szabályozását a képviselő-testület hatáskörébe utalta.

A település képviselő-testülete november 28-án (kedden) tartandó ülésén fogja megalkotni a fentieket szabályozó rendeletét.

A központi rendelet alapján két támogatási forma biztosítható:

- egyösszegű térítés,
- fűtési támogatás.

A kérelmek benyújtására 1995. november 30-ig van lehetőség ügyfélfogadási időben a Polgármesteri Hivatalban. (Itt bővebb információ is kapható.)

2./ Tájékoztatjuk továbbá a község lakosságát, hogy a közeljövőben változni fog a szippantott szennyvíz szállítási díja. A szennyvíztisztító üzembehelyezésével felszámolásra kerül a jelenlegi ürítéshely, mely már nem felel meg a közegettségügyi és járványügyi előírásoknak. Az új ürítéshelyen fizetni kell az elhelyezésért és ártalmatlanításért is, mely a szolgáltatás díjának emelésével fog jámi. A képviselő-testület döntését követően szórólapokon részletesen tájékoztatjuk a község lakosságát.

3./ Értesítjük a falubelieket, hogy Dr. Novák László egyéni ügyvéd minden páratlan hét pénteken 9.30–11.00 óráig ügyfélfogadást tart a könyvtár épületében. Tisztelettel várja ügyfeleit.

Számadás az önkormányzati beruházásokról

Az elmúlt időszakban 1993. évben megkezdett önkormányzati beruházások pénzügyi elszámolási befejeződtek, amiről az alábbiak szerint tájékoztatom Önöket:

Gázvezeték-építés:

Összes költség: 97 311 E Ft ebből ÁFA: 19 462 E Ft

– Lakossági hozzájárulás:	39 416 E Ft
– Önkormányzati hozzájárulás:	41 689 E Ft
– Állami támogatás:	16 206 E Ft

97 311 E Ft

Megépült 20 523 fm elosztó gázvezeték, 885 db házi gázcsatlakozó. Ez idáig ténylegesen igénybe vették, illetve gázzal fűtenek 525 lakásban.

Vízvezeték-építés:

E beruházást Cserépfalu, Bükkzsérc Önkormányzatokkal közösen végeztük. Összes községre eső költség: 78 212 E Ft, ebből ÁFA: 15 646 E Ft.

– Lakossági hozzájárulás:	19 240 E Ft
– Önkormányzati hozzájárulás:	16 118 E Ft
– Állami támogatás:	42 873 E Ft

78 212 E Ft

Megépült Bogács belterületén 12 124 fm ivóvízvezeték, 440 db házbekötés.

Szennyvíztisztómű építés: (1200 m³/nap kapacitású)

Ez a beruházás is Cserépfalu és Bükkzsérc önkormányzatokkal közösen készült el. Összes bekerülési költség: 128 182 E Ft, ebből Bogács község önkormányzat tulajdoná 65% – 83 997 E Ft, ebből ÁFA: 16 799 E Ft.

– Önkormányzati saját erő:	36 959 E Ft
– Állami támogatás:	47 038 E Ft

83 997 E Ft

A fenti számszaki adatokon keresztül megfigyelhetjük, hogy az Önkormányzat a beruházásokhoz igen nagy összeggel járult hozzá, egy részét telkek értékesítéséből befolyt összegből fedeztük, a fennmaradó részt pedig 30 millió Ft hitel felvételével 5 éves futamidőre. A hitel tőke és kamatösszege ez évben 15 millió Ft kiadást jelentett az önkormányzatnak.

A decemberi falugyűlésen bővebb tájékoztatást fogok adni az elkészült beruházásokról illetve az újonnan indulókról.

*Szajlai Sándor
polgármester*

FÉNY ÉS ARNYÉK

Szeretett közösgünk az utóbbi időben jelentősen gyarapodott. Újult, szépiült. Teljessé vált a víz- és a gázhálózat. Épült szilárd burkolatúak javítása folyamatos.

Eredményes nyári kulturális és idegenforgalmi időnyt zártunk. Dióhéjban ez a fény. De van árnyék is, olyan árnyék, amit nem szeretünk, és nehezen tűrünk. Nem tűrhető a község, az üdülőterület, az érekes szép határunkban létesült illegális személtérakó-telepek romboló léte. Felbecsülhetetlen környezeti érték a „Mű” Hór-patakunk, ezt tudja minden bogácsi, mégis vannak akik nap mint nap szennyezik, hol egy dobogóit tetemmel, hol műanyag zsákbá gyűjtött szeméttel, rossz lábbelikkel – a felsorolást kövölünk 8 osztályos tanulói tudják folytatni, akik az „Őszi személtér-akció” során az iskola melletti patakmeder tisztításra vállalkoztak. Iskolánk többi tanuló, osztályfőnökeik, tanáraiak iránításával a község utcáit, terét, a tetejét, a strand környékét járták és szedték össze a feleslőtlen eldobalt szemetet. Az akcióban ezen a „szemetes világ” megváltozásának lehetősége (de szeretnénk!) ösztönözte nevelőinket, hanem gyermekeink figyelmeinek felkeltése a községünk környezeti gondjaira. Igen sok település számára irigylésre méltó tisztaságú a levegőnk, de

hányszor vesszük elő – különösen most ősszel – a gyufát, hogy a legjobban szennyező „fényers” kertü hulladékokat egy kis égésgyorsító műanyagkerti, netán gázalajjal keverve meggyújtjuk?

Nem lehet közömbös számunkra környezetünk minősége. Különösen azok számára nem, akik tudják, hogy a község és a gazdálkodó, gazdasági egysége, magánvállalkozók továbblépésének, fejlődésének záloga az idegenforgalom. Ők azt is tudják, hogy a turista nem kedveli az elhanyagolt, veszélyes környezetet. Tehát nemcsak erkölcsi, hanem anyagi érdek is diktálja felkarolni azokat a kezdeményezéseket, melyek a község rendben tartására irányulnak.

Az önkormányzat sajátos lehetőségei alapján szervezte a község közvetlen környezetének megtisztítását, az illegális személtételek megszüntetését, az elhanyagolt bokros részek irítását.

Egyre világosabb, rendeztebb községünk. Közönséges ez a tavaszi „virágmag”-akciónak is. További anyagi erőforrást igényel a község pincesorainak folyamatos rendezése, ugyanis a Strandfürdő mellett a másik jelentős idegenforgalmi vonzeró. (Tapasztaljuk ezt a néhány órásgazmárai utunk során is.)

Iskolánkban tudatosan folyik a környezeti nevelés. Tantervközi feladatként minden nevelő foglalkozik e témakörrel. Szeretnénk ezen tevé-

kenységünket szélesíteni. kilépni az iskola falain túlra a „természetbe”, ahol bizonyosan mindannyiunk számára hasznos megfigyeléseket és munkát végeznek gyermekeink. Ezért is kapunk biztatást és anyagi támogatást lehetőséget a Polgármesteri Hivatalától” a pályázatok útján nyerhető pénzösszegekhez. Az utóbbi években rendszeresen vált a papír- és fémhulladék gyűjtése. Tanulóink lelkesen, szinte kötelességzerűen végzik ezt a munkát. Érdemes biztatni őket, és elismerni teljesítményüket, hiszen az általuk összegyűjtött hulladék már nem szennyezi mindannyiunk környezetét! Szeretnénk, ha kis lépésekkel is, de megteremthető lenne a selektív hulladékgyűjtés. Céjajánl között szerepel, hogy tanulóink szerezenek olyan ismereteket, amivel tudatosan, felkészülten tudnak részt venni a környezetvédelemben, a környezeti kultúra fejlesztésében. Napjainkban községünk, a templom teljes ünnepére készülünk. Szent Márton-napijra, mely vallási üzenete mellett ott találhatók vidám néphagyományok, szokások, többek között a „Márton napra hízalt lúdból” készült finomság feltalálása az ünnepi asztalra. Jellepezzünk szövege az a lúd mindig tiszta Hór- és Szoros-pataki vízen nevelkedhessen mindannyiunk örömére.

Nyeste István

– Bogács község már az Árpád-ház idején lakott település volt. – valahatjuk a tankönyveinket.
Egy népszerűség, egy feleket élte évszázadokon át dolgos, minden-napi életét

– A múlt század végén jelent meg a Szomolya felőli falurészen a cigányság.

Viszonylag váratlanul érte ezt a jól működő faluközösséget a szardaly derekán a tömeges megjelenésük. Nem voltak rá felkészültek, nem készülhettek fel egyfajta valami másság be-, el-, ide-, stb. – fogadására. Napjainkban tömegemérti, felfűlően veg-etelő parazitalétevel pedig szinte lehetetlen megbrókálni akár a közigazgatás, akár az oktatás területén dolgozóknak.

A románi nyelv és kultúra verbális úton terjedt, a nyelviana ma már rögzített formában is létezik. Nyelviük rokona a legtöbb európai nyelv-nek. Jelenleg úgy néz ki, a Kazinczy előtti-alatti nyelvújítás előtt áll a román nyelv.

Jelenleg 3 fő nyelvújársuk van.

Vándorlásuk során

lentek meg.

– Felmerülhet a kérdés: abszolút nem közéjük tartozóként mi is kezdem foglalkozni (többek között) a cigányokkal, megismeri a román kultúrát?

– Két meghatározó élményem volt ezalatt a 11 év alatt, amióta ebben a faluban élök.

PALLÓ A HÓR-PATAKON

– Kik is a cigányok, tudunk-e róluk valamit. – a múlt történényü távoli kódebe vesző kultúrájukról vannak e ismereteink?

Úgy vélem azért fontos megismerni a tőlünk idegen, de velünk együtt-élő kultúrát, mert ezáltal árfogobok tekintettel személhetjük, – és talán önmagunkat is jobban megismerhetjük.

Azt tapasztaltam

reklótól, – és ök is tanulhatnak tőlünk bőven!

– A cigányok a többi néphez viszonyítva később indultak el vándor-útra. Ősi hazájuk É-India és Kaszmír határán lévő Punjab (öt folyó). Ma is mintegy 30 000 000 cigány él ezen a vidéken, többnyire városban. A cigány nevet görögországi tartózkodásuk során kapták: „atzinganosz” – (többféle szinonimával) idegent jelent.

A Bogácsra érkezettek az oláh cigányok, – valószínűsíthetően a gurvari törzsből. Korábban pástorokodással foglalkoztak. Ebből alakult ki a csenyegítő-készítő és a kolompár is.

A cigányok örök vándorlásra készítették érző nép.

A legtöbb gond velük a nagy telelelősi hullám után keletkezett, – és az erőszakos asszimilációkor. (Pl. Mária Terézia rendeletei; – 1962-es párhathozat stb.)

A cigány valódi népelnevezése: rom. Embert, családok férfit jelent. Eredetmondájuk szerint Ráma király fiától származtatják magukat, in-nen a népelnevezés.

Az egyik az a nagymértékű tehetetlenség és ügyetlenség, ahogy az itteni cigányokkal érinkeztek.

A másik személyes élményem: a közelmúltban döbentem rá, hogy valójában én is „atzinganosz” – be nem fogadott idegen vagyok; és azt tapasztaltam, hogy igen sokan léteznek „atzinganoskék” itt lakva 10–20–30-akárhány esztendője. A bröm szinte talán ugyanolyan mint a falubelieké, kevésbebb megalkalmazást kell elviselnem.

– Bizonyára nem csak én gondolom úgy, hogy ott, ahol több kultúra együtt él, egymást segíthetik.

Most már igen nehéz egymás mellett élő kultúrákról beszélni, sok pótolnivaló van minden részről.

Egyre inkább szegény a községünkben megnyilvánuló negatív deviancia, az üdülőfoglalom felszaporodásával. Úgy-vélem, hogy akár együttélésről beszélünk, akár az együtt nem élést választjuk. PENZ, mint megoldás, kevésbé jöhet számításba.

Az én szerepem valójában egy utajos, – a tolmács (nem a hangtani nyelvre gondolok), – vagy valani pallót rakó a Hór-patakon.

A mássággal való nemes egyetülési gondolatát és munkáját Vig Rudolf bogácsai születésű népezenkutató kézte az századunk harmadik harmadában.

1995. aug. 1.

Benyovszki Pál

Az 1995-ös év kitüntetettjei

A Bogácsért díjat kapta: Hilóczki János

Az anyai nagypapja Hegyi József a „naccsáter” kiváló szőlős- és borsogazda, valamint a hegyi Hangya szövetkezet vezetőségi tagjaként közéleti ember volt.

Ő az a bizonyos tudást sugárzó kályha, ahonnan az 1995-ben Bogácsért díjjal kitüntetett Hilóczki János memók-tanárról, nyugalmazott termelőszövetkezeti elnök indítást kapott.

Amikor János ikertestvérét nézem, mintha Jóska bátyámat látnám. Szikár, magas ember volt 78 évet él, ami 1941-ben matuzslemi kornak számított. Az unokatestvér Szeberin Vendélőt tudom, hogy nemcsak nagyapjuk, hanem dédapjuk is – aki kisbíró is volt – szintet tavasztól a szüret utánig csak a szombat estét és a vasnapot töltötte otthon, a többi a Kőkötnön, a néhány száz négyyszögölről 2400 négyyszögöltre megnövekedett szőlőben.

A Hilóczki ikrek eddiges alya id. Hilóczki János olyan időben tett színt a Hangyán, amilyen keresztül közéleti ember, amikor az egész országban a negyvenesek rukkoltak elől. Ott volt Eckhardt Tibor kövesdi gyűlésén és 45 után a Kisgazdapártnak politizált. Gazdasági helyzete lehetővé tette, hogy a fiai Mezőkövesden a Szent László Gimnáziumban továbbtanuljanak. Ez időben alakult ki a paraszti közvéleményben, hogy tanulni kell. A fiatalok szívesen vállalták. A Hilóczki fivérek középiskolások korukban tagjai voltak a bogácsi nagy futballcsapatnak. Jóska később a Diósgyőri Vasas NB I-es kézilabda-játékos volt több mint egy évtizedig, sőt a magyar válogatott keretnek is tagja volt.

János a kertészmérnöki és tanári diplomáját a mezőgazdasági oktatásban és szakigazgatásban hasznosította. Nagy megtiszteltetésnek vette, amikor szülőfalujában Bogácsban a tsz elnökévé választották. Négy község különböző anyagi és szellemi adottságait, az ágazatok támogatási mértékeit, a munkaerő minőségét, az értékesítés lehetőségeit kellett figyelembe venni.

A szőlőnél például a vállalkozászerű gazdálkodással megtartani a hagyományos fajtákat, de a jó piaci lehetőségeket sem kizárva a pezsgőnek való alapanyag előállításával. János ahhoz a mezei ételmiséghez tartozott, amelyeknek nagy része volt abban, hogy a magyar mezőgazdaság egyes ágazatokban világszínvonalat ért el.

Ő azonban ettől többet is tett, mert a négy község települési, művelődési és helytörténeti fejlesztési programjával is foglalkozott. Amikor a Vészhegy felé építettek a bitumenes utat, egy kitérőt szorgalmazott a templom, a temető irányába, amiért egy akkori járási hatalmasság haragját vonta magára.

Ezenkívül földünknek Vig Rudolfnak kedvező feltételeket teremtett karmagyi tevékenységének gyakorlatásához és népszerűtársi munkásságainak folytatásához. Ez az összefogás, a bogácsi népviselet ékességét, a lapátos kontyot viselő asszonyok közreműködésével az országban és külföldön is sokakat gyönyörködtetett, a bogácsi népdalkincs gyöngyszemeinek bemutatásával.

A környékről elszármazott értelmiségiekkel együtt azon fáradozott, hogy a Bükkalja érszéknek mindenfajta értékét felkutassuk. A honalapítás 1100. és a község fennállása 750. évfordulója jó alkalom arra, hogy mindezek dokumentálva is megjelenjenek, közzécsessék váljanak.

Hilóczki János boldog emberek tartja magát, mert sokat kapott az emberektől és ezért szolgált mindig hűséggel. Sajnos napjainkban betegeskedik. Augusztus 20-án a Bogácsért díjat kedves felesége Éva asszony vette át. Egy közéleti ember feleségének úgy része van a férj elismerésében.

Emlékeztetnem marad János cserépi úti pincéjénél folyt bordalverseny. Jó egészségben és újabb sikerekkel gazdagodva jövőre találkozunk ugyanekkel!

Vig Rudolf-díjas: Kovács Sándorné

Kovács Sándorné Klausenberger Margit, anyja neve Bakondi Margit – ragadványneve Bara – így lányait közismerten Bara Mancinak mondják. Edesapja Klausenberger Márton a bicskei gazdaság tejházában dolgozott. Itt ismerkedett meg Bakondi Margittal és 1931-ben került Bogácsra. 1945 óta a község közéletében nyugodt, higgadt, valóságáhi javaslataival tűnt ki.

Az 1995. augusztus 20-án – állami ünnepünkön – Vig Rudolf-díjjal kitüntetett Kovács Sándorné lány korában kedvelte meg az éneklést. Vasárnapi szórakozások volt, hogy a „kültúrmi” gyülekeztek és énekelve bejárták a falut.

A tsz-ben Hilóczki János cinók hívó szavára először csak öten jelentek. Meder Iván karmagya az első éneklés után azt mondta: az öt drága hang. Amikor Vig Rudi hazajött, sok olyan énekre tanította meg őket, amik őknem ismertek. Az énekkar az idők folyamán jó közösséggé vált. Számukra az éneklés nemcsak kikapcsolódás hanem mások gyönyörködtetése, megismertetése a bogácsi népdalkincsel.

Az ország olyan részébe is eljutottak, ahová „maszek üdön” nem látogattak volna el. Szinte várják a kedv esteiket, amikor a legutóbbi szereplést értékelik, hasznosítják a tapasztalatokat, amivel gyarapodtak emberileg is. Közülük

néhányan magányosak. Számukra életét elem a jó összezokott közösség.

A népszokásokat anyai nagyanyjától, Bakondi Józsefnek Kreszadló Katalintól tanulta, gyűjtötte össze, és most az iskolásokkal ismertetni meg, adja tovább.

Régebben falun a gyerekek maguknak csináltak játékokat. A lányok leginkább babát, ahogy mondták „babáznak”. A kukorica alkotó elemeit a maradék ruhadarabokból öltöztették fel. Különösen a bogácsi lapátos kontyos menyecskét kedvelte. A mai gyerekek, akik a drága Barbie-babájukkal dicsékednek, nem ismerik az alkotásnak ezt az örömét. Ez a gyerekkori emlék adta az ötletet bogácsi babák készítésére. A lapátos kontyos menyecskéből harminc darabot adott el. Zsitkovics Julianna tanárnő révén meg Kanadába is eljutott.

A Vig Rudolf-díj átvelekor egy bogácsi ifjú pár babát ajándékozott a házasságkötő terem részére.

Kívánjuk sokáig lelje örömét az éneklésben, „babázásban”!

Az Alkotói díj nyertesei: Fülöp András és Győri Imre

Fülöp András és Győri Imre gyerekkoruk óta barátok, házasság révén sógorok, rokonok. Nem emlékszenek arra, hogy összeveszttek vagy haragosok lettek volna. Amikor Bogácson az utcáknak nevet adtak, akkor Hór-patak és a Szoros-patak összefolyásánál – korábban Kis-Verencének nevezett – lévő területet Fülöp-szigetnek nevezték el. No nem a dél-kelet-ázsiai sziget után, hanem azért, mert az itt lévő öt ház többségében Fülöpök éltek. András mondja, hogy a községünkben hány egymástól különálló Fülöp család él. Névrokonok. Imre egyik öse bizonyos Győri Tamás, a Szabolcs vármegyei Bujból a pappal érkezett Bogácsra. Templombíró lett. Sorolja, hogy az öt Győri család egyike-másikának mi a ragadványneve. Ők az ős Tamás keresztnév után Tami Győriek.

Nehéz körülmények között élő családi helyzetből indultak. Imrééknek 11 gyermek volt. Ő a legfiatalabb él már csak. Vig Rudittól tudtam meg, hogy ő és három leánytestvérének – néniének – a születésnapja március 3-a. Andrásék hárman vannak élő testvérek.

Régen a parasztyerekek nagy részének a sorsa a summásság volt. Kiütetettjeink már kőfaragás és a férfi-női fodrász mesterséget tanulhattak. Segédévek alatt Egerben együtt laktak a katolikus leányegylet szállásán. András a katonáévek után 1954-ben kőfaragó kisiparosként tevékenykedett Bogácson, majd mint sok másnak, neki is a KTSZ lett a munkahelye – részlegvezetőként. Imre húszéves korában már mester volt és 1955 óta is Bogácson folytatja a szakmáját. Nyugdíjasként is tevékenykednek. Mindkettőjük szakmai kiválóságát különféle kitüntésekkel elismerték.

Mindketten 1950-ben vonultak be katonának. Imre tiszti iskolát végzett és izületi betegsége miatt 1955-ben leszerelt, mint tartalékos hadnagy. András Kecskemétre vonult be, ahol főtávírárszként szolgált.

Fülöp András

Katonaidejük alatt volt az esküvőjük 1951. október 27-én. András Irén nevű hűgát Imre vette feleségül. Irén, Máriával András feleségével gyerekkoruk óta barátok. Jövedülvén mesélik el, hogy miképp szánkózták át Tardra András rokonainak meglátogatására.

Művelődési tevékenységüket az EPOSZ-ban kezdték. Imre titkár. András pedig pénztáros volt. Imre a hajdani bogácsai nagy futballcsapatnak tagja volt. Amikor különböző színelőadásokról vagy TIT-előadásokról beszélgettünk, sok kiváló néptánító és tanár neve került szóba, meg a nevelítőké is. Imre édesapja egy parasztszenekarban primás volt, ő pedig hatéves korában már hegedült. Fiatal tanítókkal zenekart alakítottak. Unokája Gál Pista Miskolcra jár zeneiskolába. Amikor Fodor Júlia néptánító könyvtáros meghalt, egy művelődési összejövetelen András méltatta nyugalomát, emberi közvetlenségét, megnyerő modorát és hasznos közéleti tanácsait. Amikor már „kinőttek” a színpadi szerelepből, színjárárból lettek. András egy filmben vett érőt. Sajnálják, hogy erre most nincs lehetőség.

A helyi közéletben mindketten jeleskedtek. Tanácsnagi és néprfrontbeli tisztségüket éveken keresztül összhangban végezték. Csiki János

Győri Imre

tanácselnöksége idején a fürdő, járda, út, egészségház és azt iskola építésénél kitűntek jó szervező munkájukkal. A krónikás szerencsésének tartotta, hogy 13 éven át, mint megyei tanácstag velük tevékenykedhetett szülőfaluként András résztvevője volt annak a csoportnak, amelyik 1984-ben felújította az első világháborús emlékművet. Imre mint tartalékos hadnagy a helyi MHSZ titkára és a kiégszítő parancsnokság helyi megbízottja volt.

A gyerekkortól tartó barátság a nagy családban példamutató összetartást, egymás kölcsönös tiszteletét, megbecsülését eredményezte. Emelkedettség van örömlükben és gyászukban.

1995. augusztus 20-án nemzeti és állami ünnepünkön Bogács község Alkotói díját – megosztva – kér arra nagyon érdemes, a közért sok területen szép eredményeket felmutató adományoztatók. Tartalmas ifjúkoruk volt, időközben is azzá teszik foglalkozásukban, a szülőben pihenésükben és szárazorszájukban is. Ha a tévében nincs kedvükre, vagy érdeklődésüknek megfelelő műsor, olvassanak vagy kártyáznak.

Továbbra is hasznos munkálkodást és jó egészséget kívánunk nekik.

Szezonvégi zárás a fürdőnél

	1994. jan. 1-okt. 31.	1995. jan. 1-okt. 31. (ezer forintban)	1995. évi terv
Fürdőjegy és egyéb szolgáltatás árbevétele	19122	22273	21530
Szállásdíj	1170	1793	1755
Kemping árbevétele	3387	4800	4200
Fürdőlátogatók száma	239803 fő	242496 fő	232000 fő
Vendégéjszaka szállásból	2333	2719	2600
Vendégéjszaka kempingnél	8742	7562	7000
..			
Árbevétel (szállás és kemping)	2122	3232	
Vendégéjszaka	6222	7549	

Az országos tapasztalatoktól

egyrészt a fürdőben lévő rendnek, tisztaságnak, másrészt a tömegeket vonzó nagy nyári kulturális rendezvényeknek és az azok kiszolgálását elősegítő kereskedelmi és vendéglátó helyeknek pl. a cserépi úti pincesor élénkületé.

OGRODZIENIECBEN VOLTUNK!

Augusztus 24-én éjjel 23.00 óra után indult el a busz velünk a cél, a lengyelországi testvérváros, Ogrodzieniec felé.

A Bogácsi Lakodalmas résztvevői jó hangulatban utaztak egész éjjel, mire ki-irradt, már a magas Tátra főfőde béreceit csodáltuk. Emelkedett hangulatunkhoz jól illett az úton, – szorgalmi feladatként – gyakorolt katolikus templomi énekek, valamint a bányász Himnusz.

25-én délelőtt Krakkó felé utazva megcsodáltuk a lengyel tájakat, a szép házaikat, és a rengeteg erdőt. 10 órára elértek Krakkót ahol sebtiben megtekintettük a várat.

A vár ősi hangulata, a vártemplom szépsége és az ott nyugvó lengyel királyok szarkofágja mindenki csodálattal töltött el. Végül Nagy Lajos királyunk Hedviga lányának szarkofágja mellett el-énekeltek a magyar Himnuszt.

Továbbutazva déli 12.00 óra után értünk központihoz, ahol is jóságos érzéssel láttuk a vírmezői helységnevétábla alatt a bogácsi címet és az írást: Bogács a mi testvérhelyiségünk.

Hamarosan elfoglaltuk az erdei bázist amely szálláshelyünk lett, s ebéd után indultunk, népviseletbe öltözve az ogrodzienieci katolikus templomba gyakorolni, ugyanis este közös mise és kultúr-műsor volt a terünk. A mise előtt, vacsoraidőben egy helyi iskola évnívító ünnepélyén is részt vettünk, meghallgatva az iskolások színvonalas kultúr-műsorát.

Az esti közös mise a templom üdvözlő beszédével kezdődött, melyben meleg szavakkal beszélt a lengyel-magyar történelmi kapcsolatokról, a szeretetről és az összetartó érzésekről. A templom szépsége és akusztikája méltó környezet volt a közös ünnepléshez, énekléshez és művészi színvonalú műsorhoz amelyet mi is lengyel barátaink adtak.

Mindannyiunk számára emlékezetes maradt a nyolc főből álló 12 éves kislány ének-műsora, a gyönyörűen szárnyaló, gyermekien tiszta énekhang.

Mi sem maradtunk adósa a szépségnek, a mi magánzámaink, trombitaszó-lónk is maradandó emlék lesz az ő számukra. Késő este lett vége a misének, kissé megfáradva térünk nyugovóra, telve a nap élményeivel.

Másnap, szombaton Czestochowába indultunk reggel 9 órakor. A Jasna, Góra-i kegyhely, a Fekete Madonna templomának megtekintésére különleges élmény volt. A kincstár gazdagsága, az értékes tárgyak sokasága, a történelmi ereklyék szépsége ámulatba ejtő.

Ha idáig csak hallottuk, hogy a lengyel nép nagyon vallásos, most ezt meg is tapasztaltuk, mert az templomban, (ahol a Könyvező Madonna oltára van) reggeltől estig tart a mise.

A velünk utazó, kísérő fiatal pap nagyon kedves és figyelmes volt, az ő közbenjárásával tudunk rövid idő alatt sok mindent megnézni és megérteni.

Visszatuzva Ogrodzieniecbe ebéd majd felkészülés után a közelben lévő Váraljára utaztunk, ahol a meglepően jó állapotban fennmaradt vár udvarán felül-ült színpad vár ránk.

A vár azért volt meglepő, mert a magyar szem csak külföldön láthat ilyet, sajnos a mi váraink nem maradtak meg ilyen szép állapotban. Ez az ősi határ-vár már az 1470-es évektől állott, ha nem is a mai formájában, de fenségesen és dicsérve az emberi kéz munkáját.

A folklorünnp díszvendégei mi bogácsiak voltunk, ezt az ogrodzienieci polgármester jelentette be a műsor kezdetén, azzal együtt, hogy egy kis tonna bort osztunk szét a bogácsiak sátmornál azoknak, akik kíváncsiak a borunk ízére, zamatarára.

A táncfesztivált mi nyitottuk a bogácsi lakodalmassal.

Sikerünket talán a szétosztott bogácsi bor is fokozta, de örömmel nyugtáztuk az elismerést. Utánunk még ciprusi törökök, argentinok, ukránok, románok, lengyelek mutattak be fergeteges szép táncokat, igazolva azt a régi meghatározást, hogy a „tánc a test nevetése!”

A műsor végére sötét lett a várbán, de reflektorok gyúltak és pásztázták az ősi falakat különös érzéseket kelte.

Hamarosan fáklás fiatalok jöttek le a belső várból és egyszerre gyújtották be a hatalmas máglyarakat, amely a váruvvar közepére voltak rakva. Ekkor indult a tűzijáték amely szépségén,

változatosságán kívül azért volt meglepő mert meg ilyen közelről nagyon kevesen láttunk tűzijátékot. A tűzijáték végén a máglya paraszánál kolbászsütés volt, váltakozó sikerrel.

Az erdei szállásunkra jókedvűen érkezünk, ahová elkísérték a lengyel barátaink is. Speciális édenekben parázson készült lengyel étel volt a vacsora, majd szórakozás, barátkozás, beszélgetés következett.

Másnap reggel meglátogattuk a közeli kisváros Zawicei piacát ahol is szintén váltakozó sikerrel vásároltunk (jó magyar szokás szerint!). Nem tudom, hogy sikerült-e mindenkinek megvennie a tervezett árut, csak azt tudom, hogy a tejkaramella rövid idő alatt fel lett vásárolva mind.

Ebéd után elbúcsúztunk kedves lengyel vendéglátóinktól, megköszönve a fellépés lehetőségét és a kedves fogadtatást.

Hazaindulva eleinte csendben elméldkedünk az elmúlt napok élményein, és azon, hogy mi bogácsiak is egy kicsit közelebb kerülünk egymáshoz, és nemcsak lengyel barátainkat ismertünk meg jobban, hanem egymást is.

Megfogalmazódott néhányunkban, amivel sokan egyet is értek, hogy finomítani kell a műsorunkon, jobban be kell vonni a fiataljainkat a hagyományörzésébe, hiszen nem vagyunk mi rosszabbak a körülöttünk élő népeknel, mi is büszkén vállalhatjuk önmagunkat.

A hazafelé úton megköszöntük a lehetőséget az önkormányzat, Szajlai Sándor polgármesternek, és kifejeztük azt a reményt, hogy még sok-sok bogácsi polgártársunk élhet a nagyon szép – testvérvárosi kapcsolat által nyújtott élménnyel.

A jókedv, a dal, a jó viccek büfeledtető hangulata kísért minket hazáig és mindannyian éreztük, hogy:

„Polski-węgri dwa bratanki...”
„Lengyel-magyar két jó barát!”

Gál Mihály

MEGKEZDÖDÖTT AZ ISKOLA...

Szeptember az iskola kezdetének ideje. Véget érnek a nyári kirándulások, a napfényes táborozások, a falusi hétköznapok a nagymamánál.

Bár a napsugarak még melengetően simogatnak, tudjuk beköszöntött az ős.

S ha ős, akkor szeptember, s ha szeptember, akkor új tanév.

Öröm, izgalom, félelem az az, ami mindnyájunkban, – gyerekekben, szülőkben, pedagógusokban – megelőz minden tanévkezdést.

Főként az újonnan iskolába lépőket, az első osztályosokat, akik nem kis izgalommal engedik el szülei kezét az iskola kapuja előtt. Vagy talán az első napokban még el sem engedik.

Az 1995–96-os tanévben 25 kisdíák kezdte meg a tanulmányait. Antal Zsuzsanna, Adám Renáta, Bakondi Péter, Bálint Atila, Benyóvszki Bálint, Budai Ádám, Császár Imre, Csiki Norbert, Farkas Gergő, Fehér Szabolcs, Győri Szilvia, Huszár György, Janko Rajmund, Kerékyártó Ágnes, Kis Ibolya, Kis István, Kovács Barbara, Kovács Dániel, Kozma Katalin, Lukács Ildikó, Majnár Boglárka, Miszér Éva, Nagy Péter, Orosz Gergely, Prókai Tamás.

Az évvnyitóra letkesen készülünk, s úgy érzem megérte a fáradozást, a sok próbát.

A hagyományoknak megfelelően iskolánk tanulóit: Tóth Diána 2. o., Szajlai Csilla 3. o., Kóteles Edina 4. o., Csecsoádi Nikolett 8. o., Lukács Zita 8. o., valamint az énekkar Benyóvszki Mária tanárnő vezetésével köszöntötték az első osztályosokat és az új tanévet. Májusban még önfeledten játszadoztak az óvoda udvarán, s ma már min-

den nap a hátukra veszik ezek az apró gyerekek az iskolatáskát.

Az iskola előtt elengedik édesanyjuk kezét, és elindulnak. S, hogy hová jutnak? – most még nem tudják. De elindulnak a tudás felé. Mi átadjuk nekik e kincset, ami ebben a változó, rohanó világunkban az ember egyetlen és legnagyobb támasza.

Véget ért tehát a gondatlan óvodai élet, az önfeledt játék. Igaz, hogy az óvoda után az iskola törést okoz, ugyanis a megszokott, jó gondolási feltételek hirtelen megszűnnek. Az óvodában folyó oktató-nevelőmunka hatása már visszatükröződik a hétköznapok során. Nemcsak az érdeklődésünk, szellemi aktivitásuk mutat fejlődést, hanem a figyelem-koncentrációja, a

mozgásfejlettség, a kézügyesség, a beszédfejlettség, a logikus gondolkodás is.

A 6–7 éves gyermek még nagyon kisgyerek. Testi-lelki egyensúlyához szükséges az odaadó törődés, a játék és a szeretet.

Fodor József költő szavai idézve: „Hát szeress engem úgy, ahogy vagyok!” Szeretem őket, szeretem naivságukat, szeretem akkor is, amikor a helyzet teljesen reménytelenné látszik, amikor úgy érzem minden próbálkozásom hiábavaló.

Nehéz az út, amihez türelemmel, szeretettel és szenvedéllyel kell nekivágni. En nekivágtam. Remélem, hogy évek múltán ezek a gyerekek is olyan szeretettel gondolnak vissza az elsős tanító nénijükre, mint én rájuk.

Kerékyártó Andrea
1. oszt. osztályfőnök

Újra korán kell felkelni, a nehéz iskolatáskát összepakolni, álmosan vállalni és irány az iskola.

Az idei tanévet 214 fő tanköteles korú tanuló kezdte. Ebből 112 fő az alsós és 102 fő a felsős diák. A fiúk létszáma: 104 fő, a lányoké 110 fő. A cigánytanulók száma 76 fő, mely az összlétszám 35%-át teszi ki. Az idei tanévben 25 fő magyar és 13 fő cigánytanuló kezdte meg az első osztályt.

Tantestületünk 20 főből áll. Két új pedagógus kezdte meg munkáját szeptemberben tantestületünkben: Karaciginé Polányi Petronella tanítónő és Tóth István biológia-technika szakos tanár. Augusztus 1-jén Nyeste István tanár új látja el az igazgatóhelyettesi feladatokat.

Az előző tanévben kialakítottuk iskolánkban a számítástechnika ternet, melyet ez évben újabb 386-os IBM típusú számítógéppel bővítettünk. Adott a tárgyi feltétel ahhoz, hogy az 5. osztályosok órákeretben, a 6. osztályosok szakórán foglalkozás, míg a 7. és 8. osztályosok kalkuláció keretében sajátítsák el a számítástechnika alapjait.

Felmenő rendszerben vezetjük be a bűnmegelőző szervek drogmegelőzési programját, az úgynevezett DADA-programot. Az elnevezés a Dohányzás, Alkohol, Drog és AIDS szavakból alkotott mozaikszó. A program célja, hogy a gyermekek mindenkor felismerjék a fentiékből eredő veszélyhelyzeteket, meg tudják különböztetni a pozitív és negatív befolyá-

BECSENGETTEK

sokat. Úgy oldják meg konfliktushelyzeteiket, hogy abból kikerülve ne érezzék magukat vesztesnek. Viselkedési szabályokat ajánl, mindig az adott korosztályra szabott szinten.

A helyi önkormányzat az idei tanévben is átvállalta a tankönyvek árának kifizetését. Ez osztályonként eltérő nagyságú, összességében 564 000 Ft-ot tett ki. Ezen kívül 2 000 Ft tanzszereséget kapott minden gyermek készpénzben vagy természetbeni juttatás formájában.

A romló gazdasági körülmények, a növekvő infláció az iskolát és a szülőket is mind nehe-

zebb helyzetbe hozza. A gazdasági terhek enyhítésére a helyi önkormányzat létrehozta az „Bogácsi Iskolás Gyennekekért” közalapítványt.

Az alapítvány célja között szerepel, hogy támogatassa – az oktatás anyagi, technikai feltételeinek javítását

- a nyelvtoktatást
- tanulmányi és egyéb más versenyek, vetélkedők szervezését, nyertesek díjazását
- elősegítse a diáksportversenyek, a rendszeres tesztmozgás ösztönzését.

Az alapítvány nyitott mindenki számára akik egyetértéssel céljaival és azok megvalósulását pénzbeli vagy tárgyi adományaikkal vagy bármilyen más módon segíteni tudják.

Az alapítvány 279-98919/10043581-00140 sz. számláját a Bogács és Vidéke Takarékszövetkezet vezeti.

Az adózási szabályok szerint az adományozott összeg 30%-a levonható az 1995. évi személyi jövedelemadóból.

Szerencsi Miklósné
iskolaiszervező

TANULMÁNYÚTON ALSÓ-AUSZTRIÁBAN

Október 27-én, pénteken reggel 6 óra-
kor a bogácsi polgármesteri hivatal elől
háromnapos, nyugat-dunántúli és alsó-
ausztriai tanulmányútra indultak önkor-
mányzatunk tagjai illetve azok a borter-
melők, akik termelői és vendéglátói tevé-
kenységükkel már évek óta aktív részleve-
vői, meghatározói Bogács idegenforgal-
mának.

Nem titkolt cél vezette a kiruccanás
szervezőit, Szajlai Sándor polgármestert,
Daragó Károly művelődésház-igazgatót
és vendéglátónkat, a több évtizede Ausz-
triában élő zenetanárt, a bogácsiak nagy
barátját, Balogh Sándort: az osztrák bor-
kultúra és az európai hírvő osztrák ven-
déglátás megismertetésével az ottani
szakmai, technikai színvonal tanulmá-
nyozásával, a borászati technológia mes-
terfogásainak ellesésével még magasabb
szintre fejlesszük az eddig is elismert
bogácsi bortradíciókat.

Utunk első napján, több száz kilométe-
res autóbusz-utazás után a Vas megyei
Vaskeresztes község borkultúrájába
nyertünk bepillantást. A település bár kö-
zel fekszik a nyugati határhoz, nem bo-
nyolít le akkora idegenforgalmat mint
Bogács, lényegesen kevesebb vendég
fordul itt meg, ám egy épülő, bővülő szép
környezeti pincesor jelzi a szándékot:
pénzt, bevételt ők is a vendégek számá-
nak növelésétől várják, akik elvisszik az
itt termelt – egyébként nem lebecsülhető
minőségű – borok hírtét másfelé is.

Este az egyik hangulatos présházban –
amelyet egy vállalkozóvá lett szombathe-
lyi pedagógusnő – alakított át vendégfo-
gadóvá – kellemes vacsora közben jó
hangulatban hallgattuk – házigazdánk gép-
tármuzsikáját és Daragó Karcsi jól ismert
harmonikázását.

Már itt Vaskeresztesen feltűnt – például
a helyi szövetkezet pincészetében –, hogy
boraikat palackozva hozzák forgalomba,
s bár ez nagyobb költséget jelent, (dugó,
címké, palackozás stb.) mindezt több-
leghalozsonnal tudják az árakban realizálni.

Bogácscon is tudomásul kell venni kü-
lönösen a külföldi vendég, vásárló a pa-
lackozott bort minősíti úgymond kész
borknak, hisz náluk a hordós borokat még
„fejlődésben lévő” tehát alacsonyabb ér-
tékű terméként kezelik. Mint mondják:
az a természetes, hogy a bor elérte fejlő-
dése csúcspontját, ezt megőrizendő, palackba
kerül.

Erre jó példákat Alsó-Ausztriában
többfelé is látunk. Oberwöblingben és
Traismauerben megtapasztalhattuk, osztrák

barátaink különösen a borászat terüle-
tén lényegesen előtűnk járnak, főleg ami
a borászati technológiát illeti. Fahódókat
már legfeljebb a vörösborok készítésénél
használnak, ezzel szemben mindenhol a
rozsdamentes, nagyon higiénikus acéltar-
tályok szolgálnak a bor tárolására, az
egyenletes, jó minőségű biztosítására.

Igen érdekes az osztrák pincesorok, a
Keller-Gasse-k élete. Mindig csak egy
borosgazda pincéje van nyitva, ott vi-
szont egyszerre akár száz vendéget is
tudnak fogadni étellel és itallal. A nyitva-
tartási rend szabályozott. Valamennyi
gazda az elő-, utó-, és főszezonban is kap
nyitvatartási lehetőséget, így egymással
nem kell konkurálniuk, s valamennyi
gazda bora jó áron élkel.

Kérdés

Mi munkál benned oly nagyon?
hogy neved fennmaradjon,
hisz jól tudod, hogy egykoron
neveddel együtt a gránit is
elporlad majd a sírödon.

- Mi hajt hát mégis oly nagyon?
hogy folyót rekesz
vasat erressz,
házat építs,
bányát mélyíts,
hogy holdra röptülj,
s annak örülj
ha unokád szemében
– mint csillag a téli éjben...
felragyog az értelem!

Bogács, 1995. Gál Mihály

Bogácsi Ősz

Bogács Község Önkormányzatának lapja

Szerkeszti:

a Szerkesztőbizottság

Felélős kiadó:

Szajlai Sándor polgármester

Szerkesztés: GARAMOND

Kiadvány szerkesztő Stúdió

Eger, Tiszeshövd u. 15.

TÖRVÉNYTÁR

13/1995. (IX. 26.) SZ. ÖNKORMÁNYZATI RENDELET

Törvény: Bogács község piac- és vásárfenntartásának, használatának és rendjének szabályozása

Bogács Község Önkormányzata a módosított 1990. évi LXV. törvény 16. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a községi piac és vásár fenntartására, használatára és rendjére — figyelemmel a 35/1995. (IV. 5.) kormányrendeletre — az alábbi rendeletet alkotja:

A RENDELET HATÁLYA

1. §

- (1) A rendelet hatálya Bogács község közigazgatási területén lévő
a. Az Ady E. utcai piacra (heti piac)
b. a furdó előtt az erre kijelölt helyen lévő élelmiszerpiacra (napi piac), valamint a az autóparkolóban tartandó búcsú vásárra terjed ki.
- (2) A rendelet személyi hatálya a vásárt, piacokat fenntartóra, üzemeltetőkre, valamint a vásáron, illetve piacon értékesítő tevékenységet folytatókra és minden ott megjelenő magán és jogi személyre terjed ki.
- (3) Nem terjed ki a rendelet hatálya az egyedi engedély alapján közterületen folytatott árusításra.

VÁSÁR ÉS PIACTENNARTÓJA, ÜZEMELTŐJE

2. §

- Az 1. § (1) bekezdésében körülírt vásár és piacok fenntartója Bogács Község Önkormányzata, üzemeltetője az 1. § (1) bekezdés a. és c. pontjai esetében a Polgármesteri Hivatal, az 1. § (1) bekezdés b. pontja esetében a furdó.

A VÁSÁR ÉS PIACTARTÁSÁNAK RENDJE

3. §

- (1) A 1. § (1) bekezdésében felsorolt vásár- és piactípusok az alábbi rendszerességgel és időpontban kerülnek megrendezésre:
a.) Búcsú vásár minden évben egy alkalommal a Márton-naphoz kapcsolódóan kerül megrendezésre.
b.) Napi élelmiszerpiac a hét minden napján megrendezésre kerül a furdó előtti területen.
Nyitvatartási ideje: 6—18 óráig.
c.) Heti élelmiszerpiac minden héten szerdán kerül megrendezésre az Ady E. tőn.
Nyitvatartási ideje: 6—10 óráig.
- (2) Az (1) bekezdésben felsorolt típusú vásár és piacok megrendezésének időpontját a vásár és piac területén jött látható helyen ki kell függeszteni.

AZ ÁRUSÍTÁSRA JOGÚSULTAK, AZ ÁRUSÍTÁS FELTÉTELEI

4. §

- (1) A vásáron és a piacon csak az árusíthat, aki a devizajogszabályok szempontjából beföldinek minősül.
- (2) Vásáron és piacon gazdálkodó szervezet, alapítvány, társadalmi szervezet, mezőgaz-

dasági termelő, népművész, népi iparművész, iparművész, képzőművész és fotóművész, valamint magánszemély árusíthat.

- (3) A mezőgazdasági kistermelő kizárólag a maga termelte zöldséget, gyümölcsöt, a maga termelte mezőgazdasági termékből előállított nem hőkezelt savanyított terméket, aszalt gyümölcsöt, mézet (lépes-mézet), virágot, saját tenyésztésű, nevelésű állatból származó tejet, tejterméket, tojást, valamint vágott baromfit, továbbá csak sertéshúsból előállított füstölt húst, ékezési szalonlalt és olvasztott étkezési zsírt árusíthat.

- (4) A népművész, a népi iparművész, a képzőművész és a fotóművész a saját előállított alkotásait árusíthatja.

5. §

- (1) A vásáron és piacokon csak az üzemeltetők által kijelölt helyen lehet árusítani, az árusítás helyét megváltoztatni, vagy a helyhasználat jogát másnak átengedni nem szabad.
- (2) Árusítás helyétől a vásár és piac területén lévő közlekedés céljára szolgáló terület nem jelleghető ki.
- (3) A helyhasználó a részére árusításra kijelölt helyet rendeltetésszerűen, rongálásmentesen köteles használni.
- (4) A vásár és piacok területén az árusítás bérlet vagy napijegy megváltásával történhet.
- (5) A bérleti díj és helypénz mértékét a fenntartó állapítja meg. E rendelet melléklete tartalmazza. Ennek felülvizsgálatára minden évben a költségvetési rendelet elfogadásakor kerül sor. A díjak közzétételéről az üzemeltető köteles gondoskodni a helyszínen tőntető kiüszgészéssel.
- (6) Helyfoglalás a bérlettel nem rendelkező árusok részére az érkezés sorrendjében történik.
- (7) A bérlettel rendelkező a kijelölt árusítóhelyét a nyitástól számított két órában fel foglалhatja el. Ez idő után a bérlet hely másnak kiadható. A későn érkezett bérletnek a piac területén másból lehet helyet biztosítani. Megfelelő hely hiányában az árus kártérítésre nem tarthat igényt.

6. §

- (1) A terület használatának jogát igazoló jegyet a fenntartó, üzemeltetők és a jegyző által megbízott személyek, vagy azok megbízottja felhívására fel kell mutatni. A jegy elvesztése, vagy a felmatlats megtagadása esetén az ellenőrzést végző az árusát, vagy szolgáltatást nyújtót helyhasználati engedéllyel nem rendelkezőnek tekintheti.
- (2) Az az árus és szolgáltató, aki a jogosan használt területnél nagyobb területet vesz igénybe, a díjszabásban meghatározott díj ötszörösét köteles pótdíjként azonnal megfizetni.
- (3) A helyhasználó árusító helyét köteles tisztán tartani, az ott keletkezett hulladékok szemetet összegyűjteni és a vásár illetve piac területén lévő szeméttárolóban elhelyezni.
- (4) Élelmiszert közvetlen földön tartani. onnan árusítani tilos!
- (5) Gomba árusítása csak szakvizsgálat után a vizsgálat napján és helyén történhet.
- (6) A vásár és piac közlekedési útján az árusítás és közlekedés rendjét zavaró módon csoportosulni, az utakat göngyöleggel, átvál, járművel eltorlaszolni, a közlekedést bármely módon akadályozni tilos!

RENDÉSZETI FELADATOK

7. §

- (1) A vásár és piac területén a vásárok és piacok rendjét, forgalomból hozott termékeket, valamint a jogszabályban foglaltak megtartására a jegyző, illetve az általa megbízott személy, az élelmiszer-higiéniái kirendeltség, a fogyasztóvédelmi felügyelőség, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi szolgálat, az állategészségügyi és élelmiszerellenőrző állomás, a KERMI és az ellenőrzésre jogosult más hatóságok, valamint tagaik tekintetében a területi gazdasági kamarák ellenőrzik. A fentiekben túl ellenőrzési jogosultsága van a piacot fenntartónak, illetve megbízottjának. Az ellenőrzésre jogosultak kérésre kötelesek felmutatni megbízólevelüket vagy igazolványukat.
- (2) Aki az ellenőrzést megghiúsítja, hátráltatja, vagy a vásár, illetve a piac rendjét megszegi szabálysértést követ el, s vele szemben szabálysértési eljárás, vagy a vásár, piac területéről való kiállítás kezdeményezhető.
- (3) E helyi rendelet megsértésével szemben szabálysértés megállapítása esetén kiszabható legmagasabb pénzbírság 10 000 Ft, azaz tízezer forint.

ÉLETBELÉPTETÉSI RENDELKEZÉSEK

8. §

Ez a rendelet 1995. október 1-jén lép hatályba. Ezzel egyidőben a Községi Tanács 1/1988. (IV. 1.) sz., a vásár és piactartsás szabályairól szóló rendeletét hatályát veszti.

*Csetnek Ernőné s. k. Szajtai Sándor s. k.
jegyző polgármester*

HELYPÉNZEK ÉS BÉRLETI DÍJAK

- Napi és heti élelmiszerpiac:
a.) Bérleti díjak:
— egy év időtartamra fm-enként 2000 Ft
— fél év időtartamra fm-enként 1500 Ft
— negyedév időtartamra fm-enként 1000 Ft
b.) Napi helyjegyek:
— asztalnál történő árusítás 50 Ft/nap
— földről és hozott asztalról történő árusítás 40 Ft/nap
— gépkocsiról történő árusítás 2 t felett 500 Ft
— gépkocsiról történő árusítás 2 t alatt 300 Ft
- Búcsú vásár:
— napi helyjegyek:
— asztalnál, földről történő árusítás 100 Ft/m²
— gépkocsiról történő árusítás 1000 Ft

INFORMÁCIÓK

*a Mezőkövesd és Térsége Területi
Nyugdíjpénztárról*

Az Önkéntes Kétszázötven Biztosító Pénztárról szóló 1993. évi XCVI. Törvény lehetővé teszi a munkavállalók számára az öngondoskodás lehetőségét, amely megszerzi — az egyre csökkenő színvonalú — állami társadalombiztosítási ellátást, mégpedig kölcsönösen kedvező adózási feltételek mellett.

Mezőkövesd és a térség polgármesteri hivatalai (Mezőkövesd, Bogács), gazdálkodó szervei

(AVF) Ruhajipari Szövetkezet, Mezőkeresztesi Aranykálász T. Sz., Bőtoripari Kft.) területi alapon szerveződő nyugdíjpénztár létrehozását határozta ki, azal a céllal, hogy lehetővé tegye biztosítsanak a térségben élők számára a törvény által biztosított rendkívül kedvező adófeltételek és helyi ügyintézés mellett a nyugodt jövőről való (ön) gondoskodásra.

A Nyugdíjpénztár alakuló közgyűlése 1995. július 20-án kimondta a pénztár megalakulását és tevékenységét a megyei bírósági nyilvántartásba vétel és a Pénztárfelügyelet nyelvényeségi engedélyének jogerős emelkedését követően várhatóan még ez évben — október-november hónapban — kezdi meg.

A Nyugdíjpénztári konstrukció olyan előtakarékosági forma:

1. Jelenleg kiegészítő nyugdíjellátást biztosít tagjainak, mely szolgáltatás igénybevétele esetén mentes a személyi jövedelemadó alól,
2. amelybe a belépés önkéntes,
3. ahol a tagok tagdíjat fizetnek, amelyhez a munkáltatójuk hozzájárul, s a tagdíj befizetés jelentős SZIA-kedvezményt biztosít — a tagdíj 50%-a, maximum 100 000 Ft a fizetendő személyi jövedelemadóból levonható,
4. ahol minden tag részére elkülönített egyéni számlát vezetnek, mely számlán nyilvántartott összeg örökölhető,
5. amelyben az összegyűjtött tagdíjak a legmagasabb biztonságot nyújtó állampapírokba fektetik be, mely befektetések nyereségei szintén mentesek a személyi jövedelemadó alól,
6. az egyéni számlán nyilvántartott összegeket a kötelezően előírt 10 éves várakozási idő leletével, vagy a nyugdíjkorhatár betöltését követően lehet hozzájutni, s ha a tag nyugdíjkorhatár a várakozási idő — 10 év — leletét megelőzően tölti be, úgy a nyugdíj járáskor jogosult a számlán nyilvántartott összeget egy összegben vagy 10 éves időtartamú járadékszolgáltatásként felvenni,
7. hol a pénztári vagyon a tagok tulajdona, s a tagság a közgyűlésen dönt minden a pénztárral érintő kérdésben, mely közgyűlésen minden tagnak egy szavazata van,
- 8.) ahol a pénztár gazdálkodását a tagok által választott igazgató tanács irányítja és az ellenőrző bizottság felügyeli.

Aki a Nyugdíjpénztár tagja kíván lenni, az belépési nyilatkozatot a fenti címen kérhet mely belépést az igazgató tanács igazolja vissza. A Nyugdíjpénztárba tagként belépés történhet: — egyénileg, munkáltatói támogatás nélkül — egyénileg, de munkáltatói támogatás mellett. A Nyugdíjpénztár tagjainak tagdíjat kell fizetniük. A tagdíj befizetésének módját a belépési szándékodó a belépési nyilatkozaton jelöli meg és a tagdíjat a Nyugdíjpénztár számlájára kell befizetni.

A tagdíj mértékét a Nyugdíjpénztár alakuló közgyűlése a bruttó alaptér 3%-ában határozza meg, melyet minden tagnak havi rendszerességgel kell befizetnie.

A tagdíj fizetése:

1.) Munkáltatói támogatás esetén — bérrel való lemondás (fizetéselémelyezésről való lemondás).

A lemondás alá eső bért annak közterheivel együtt (kb. 50%) a munkáltató befizeti a Nyugdíjpénztárba. A munkavállaló mentesül a 10%-os tb és 1,5%-os munkavállalói járulékok befizetésétől. — a munkáltató vállalja, hogy a munkavállaló befizetését kiegészíti egy ún. munkáltatói támogatással (pl. a 3% bruttó bérből 2%-ot a tag, míg 1%-ot a munkáltatója fizet).

2.) Munkáltatói támogatás nélkül

A pénztárral a nettó jövedelméből fizeti be a tagsági díjat (ebben a konstrukcióban az elő-

ző kedvezmények — mint a bruttó bér ca. 50%-ának megfelelő közteher, a 10% tb, valamint a 1,5% munkavállalói járulékok — nem kerülnek levonásra).

A nyugdíjpénztári konstrukció, — miként az 1. részben írtam — jelentős adókedvezményeket is biztosít a befizetések után, melyek a következők:

— a penztárral munkáltatója a tag javára, de az általa teljesített befizetések után a munkavállaló teljes éves bérjellegű bevételei 25%-ának mértékéig, de legfeljebb 500 ezer Ft-ig nem fizet társadalombiztosítási járulékokat.

A munkáltató az ily módon megtakarított járulékokat (a bruttó bér kb. 50%-át) közvetlenül a pénztártagok támogatására fordíthatja. — a bérlémondás tagdíjkonstrukció esetén sem szolidaritási, sem szakképzési járulékok nem terheli a befizetéseket.

— a Nyugdíjpénztár tagja, az általa vagy a munkáltatója által, az O javára befizetett tagdíj 50%-át levonhatja a személyi jövedelemadójának összegéből, legfeljebb 100 000 Ft-ig

— a penztár szolgáltatásai mentesek a személyi jövedelemadó alól

— az egyéni számlákon nyilvántartott penztárvagyon befektetési a kamatadó alól mentesek — a penztárral halála esetén az ún. kedvezményezett vagy örökös a tag egyéni számlán nyilvántartott pénzüsszegré adómentesen jogosult.

Mint azt már korábban említettem, a befizetett tagdíj csak összegét a Nyugdíjpénztár befekteti; mely befektetések hozamát szintén a tagokat illetik meg.

A penztár a penztári tagok egyéni számláján nyilvántartott összegeket közösen fekteti be — a pénztárról szóló törvény kötelező rendelkezése alapján — a legmagasabb biztonságot nyújtó Magyar Állampapírokba. A nagy volumenű befektetések kedvező feltételeket nyújtanak a magasabb hozam — nyereség — elérésére.

A nyugdíjpénztári konstrukció lényegesen magasabb hozamot biztosít más befektetésekhez képest, melynek okai a következők: — működési költségei nem számottevőek (nincsen országos hálózata, székháza) a tagok beszerzésének költségei zömmel a csoportos beszerzések miatt alacsonyak.

A penztár nonprofit szervezet, azaz nem képez nyereséget.

— Ezen befektetési forma élvezi a legtöbb adókedvezményt.

Vizsgálva, hogy a különböző befektetési formák esetén a nettó bérből (penztárcikánkból) történő befizetések hányszorosát kapjuk vissza a járulékok, 10 éves futamidőig figyelembe véve: — banki betét elhelyezésénél 32%-os évi kamatot feltételezve 4,2-szeresét

— biztosító társaságon keresztül (nyugdíjbiztosítási alacsony életbiztosítási tartalommal) 2,6–3,6-szeresét

— nyugdíjpénztár egyéni fizetésnél (munkáltatói támogatás nélkül) 5,2-szeresét

— nyugdíjpénztár munkáltatói 1/3-os támogatás mellett 13,1-szeresét.

VÉGEZETÜL EGY KONKRÉT SZÁMPÉLDA LEVEZTÉSEVEL IGYEKSEM BEMUTATNI A NYUGDÍJPENZTÁRI BEFEKTETÉSEK ELŐNYEIT

A számításnál az alábbi feltételrendszerből indultam ki:

- A jelenleg érvényes törvényi feltételek.
- A bruttó bér 3%-át 1000 Ft/hó befizetésnek konkrétként, az évenkénti bruttó befizetéses mértékét 20%-nak feltételeztem.
- Munkáltatói támogatott konstrukcióból in-

dultam ki. A munkáltató támogatását 1%-nak, azaz 333 Ft-nak vettem.

— A befolyt pénzeket a Nyugdíjpénztár állampapírokba fekteti, ennek éves hozamát a jelenlegi lehetőségek alapján 32%-ban határoztam meg.

— A befektetés 32%-os hozamából 10%-ot működésre, illetve tartalékalap-képzésre vettem. Megjegyzem, hogy ennek mértéke az 5. évtől kezdve igen jelentősen kb. a felére csökkenthető.

A számítás részletezése

a. Havi befizetés bruttó 3%-a, azaz 1000 Ft/hó ebből a tag befizetése a bruttó bér 2%-a = 667 Ft/hó
 munkáltatói támogatása a bruttó bér 1%-a = 333 Ft/hó
 b.

— A havi tagdíj 50%-a a tag személyi jövedelemadójából visszatérítendő tagdíj 1000 Ft, ennek 50%-a 500 Ft/hó — A teljes befizetés után fizetendő az SZIA, abba a sávba, ahová a tag tartozik

Mivel magasabb adósságra esik a tag, annál kevesebb a visszatérítendő adó mértéke. Tellezzük fel, hogy a tag a 30%-os SZIA-sávba tartozik, így tényleges adókedvezménye: 500—300=200 Ft/hó

c. Ezt követően kiszámíthatjuk, hogy a havi 1000 Ft befizetés a tagnak mennyi tényleges (penztárcikájából fizetendő) kiadásába kerül.

bruttó bér	667 Ft/hó
—le 10% nyugdíjjárulékok	67 Ft/hó
—le 30% SZIA	200 Ft/hó
	400 Ft/hó
—le a b. pont szerint	200 Ft/hó

ÖSSZESEN FIZETENDŐ: 200 Ft/hó

hozam (a 10. év végén) 814 639 Ft
 Megtérülés rátája = $\frac{814639}{200 \times 10} = 13,1$
 10 év alatti nettó befizetés 62 301 Ft

Megállapíthatjuk, hogy a Nyugdíjpénztári befektetés hozama jóval az inflációs ráta meghaladja, más befektetési lehetőségekhez képest lényegesen kedvezőbb. Emellett a Nyugdíjpénztár mezközövesdi központi működik; ami nagy mértékben legerősíti az ügyek hatékony intézését, továbbá a beelőzások jogának gyakorlását. Bizom abban, hogy sikerült bemutatnom és egyben figyelmüket felkeltettem a Nyugdíjpénztári iránt.

Évek	havi befizetés	éves nettó bef.	éves hozam
1995.	1 000 Ft	2 400 Ft	14 640 Ft
1996.	1 200 Ft	2 800 Ft	35 420 Ft
1997.	1 440 Ft	3 456 Ft	64 305 Ft
1998.	1 728 Ft	4 147 Ft	103 750 Ft
1999.	2 074 Ft	4 977 Ft	156 932 Ft
2000.	2 488 Ft	5 972 Ft	227 886 Ft
2001.	2 986 Ft	7 166 Ft	321 736 Ft
2002.	3 583 Ft	8 600 Ft	444 976 Ft
2003.	4 300 Ft	10 320 Ft	605 820 Ft
2004.	5 160 Ft	12 383 Ft	814 639 Ft
ÖSSZESEN:			62301 Ft

Tisztelt Munkavállalók, Szakszervezeti és Cégtagságok éljenek a Nyugdíjpénztár által biztosított előnyökkel!

A Nyugdíjpénztárról információkat az alábbi címen, illetve telefon- vagy faxlevegzővel lehet kérni Kaszó Gabonától:

3400 Mezőkövesd, Széchenyi út 10. sz. Telefon: 49/413-411. Fax: 49/413-626